

**WYKŁADY KURSOWE,
WYKŁADY FAKULTATYWNE, KONWERSATORIA FAKULTATYWNE**

**Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej
SEMESTR LETNI 2023**

KOREKTA

INSTYTUT FILOLOGII POLSKIEJ

WYKŁADY KURSOWE

prof. UAM dr hab. Marcin Jaworski, prof. UAM dr hab. Błażej Warkocki
POLSKA LITERATURA NAJNOWSZA
(wykład kursowy, II sem., 30 godz., III rok 1°)

Wykłady omawiają kluczowe zjawiska literackie oraz polityczne i społeczne lat 1976-2010, dążąc do ich syntezy. W centrum zainteresowania będą m.in.: przemiany, jakim poddawała się poezja i proza tego okresu; światopoglądy artystyczne (i nie tylko artystyczne) literatury i jej twórców; najważniejsze nurty, mody i utwory; dorobek literacki Starych i Nowych Mistrzów.

prof. dr hab. Agnieszka Kwiatkowska, prof. UAM dr hab. Sylwia Panek
LITERATURA I ŻYCIE LITERACKIE PO ROKU 1918
(wykład kursowy, I-II sem., 60 godz., III 1°)

Wykład *Literatura i życie literackie po 1918 roku* ma charakter przekrojowy i porządkujący, pomaga w przygotowaniu się do egzaminu z historii literatury, przybliży najważniejsze zagadnienia, postaci i utwory dwudziestolecia międzywojennego (w pierwszym semestrze) oraz czasów wojennych i współczesnych (w drugim semestrze). Problemy z zakresu historii literatury ukazane są na tle życia kulturalnego, realiów epoki i biografii twórców. Wykłady, które proponujemy są też projektami autorskimi, świadectwem naszych pasji, zatrudnień badawczych i metodologicznych wyborów – spotkania przygotowane przez Agnieszkę Kwiatkowską mają charakter feministyczny (prezentacji najważniejszych przedstawicieli poszczególnych nurtów i ugrupowań towarzyszyć będą pytania o miejsce poetek i pisarek w procesie historycznoliterackim, znaczną część uwagi poświęcimy niszy i pomijanym zjawiskom oraz zapomnianym a ważnym tekstom pisany przez kobiety), wykłady Sylwii Panek są podsyte kontekstem filozoficznym (dokonania krytyki literackiej oraz największych nowatorów dwudziestolecia przedstawione zostaną w dwóch perspektywach – literaturoznawczej i filozoficznej). Mamy nadzieję, że tak pomyślana całość nie tylko uporządkuje wiedzę z zakresu historii literatury, ale stanie się też inspiracją w poszukiwaniu własnych tematów badawczych.

prof. dr hab. Jarosław Liberek
LEKSYKOLOGRAFIA POLSKA
(wykład kursowy, II sem., 30 godz.)

Podczas pierwszych wykładów studenci zapoznają się ogólnie z metodami opracowywania słowników, z ich rodzajami. W następnej kolejności wykładowca dokona historycznego przeglądu dawnych opracowań leksykograficznych, a następnie skoncentruje się na współczesnych słownikach. Osobny cykl wykładów zostanie poświęcony szeroko rozumianej sferze leksykografii cyfrowej. Kolejno zostaną omówione takie zagadnienia, jak biblioteki cyfrowe, wersje cyfrowe dawnych i nowych słowników, kartoteki, korpusy i kompendia elektroniczne.

prof. UAM dr hab. Przemysław Matusik
HISTORIA POLSKI 1795-1989
(wykład kursowy, II sem., 30 godz. I-III rok 1°)

Wykład koncentrować się będzie na głównych problemach politycznych i społecznych dziejów Polski od trzeciego rozbioru do Trzeciej Rzeczypospolitej, obejmując między innymi zagadnienia przemian polityczno-ustrojowych w wieku XIX, polskich strategii przetrwania pod zaborami (od programu powstańczego, przez pracę organiczną, do koncepcji ugody); problematykę kształtowania się odrodzonego państwa polskiego po I wojnie światowej, konfigurację społeczną i polityczną II Rzeczypospolitej, genezę PRL-u, zmiany polityczne po 1945 r. i kwestię ruchów opozycyjnych od PSL-u do Solidarności.

prof. UAM dr hab. Radosław Okulicz-Kozaryn
WPROWADZENIE DO HISTORII LITERATURY MŁODEJ POLSKI
(wykład kursowy, II sem., 30 godz., II rok 1°)

Wykład jest przewodnikiem po Młodej Polsce, określającym współrzędne epoki, ukazującym jej wyznaczniki tak w sferze idei, jak i poetyki, prezentującym jej najważniejszych twórców i ich dzieła. Przywołując dobrze nam wszystkim znane *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego, postawimy najpierw pytanie ważne dla epoki także ze względu na drugi człon jej nazwy – pytanie o ówczesny status Polski. W odpowiedzi na nie pomogą nam prace takich pisarzy geografów, jak Bronisław Chlebowski czy Wacław Nałkowski, podejmujących karkołomną próbę opisu, a zatem i ocalenia nieistniejącego kraju. Przyjrzymy się ośrodkom literackim w poszczególnych zaborach (Warszawa, Kraków, Lwów, Zakopane, Wilno), czasopismom wraz z ich redakcjami oraz związanym z nimi pisarzom. Osobne miejsce, z przyczyn oczywistych, zarezerwujemy dla Poznania. Nasze obserwacje poszerzymy też o ważne dla polskiej kultury centra w państwach zaborczych (Ryga, Dorpat, Petersburg, Lipsk, Berlin, Monachium, Bayreuth) i poza nimi (Paryż, Bazylea, Christiania, Londyn). Na koniec tej sekwencji wykładów prześledzimy historię nazwy Młoda Polska, sytuując ją wobec ruchów określanych analogicznie: Młoda Francja, Młode Niemcy, Młoda Skandynawia i in. Z kolei refleksja nad pierwszą częścią nazwy umożliwi nam dostrzeżenie pierwiastka modernizacyjnego ożywiającego Młodą Polskę, ambicji stworzenia nowej sztuki, „odmłodzenia” kultury, a w przyszłości wskrzeszenia kraju. W ruchu tym brali przedstawiciele aż trzech pokoleń, co zademonstrujemy przy pomocy tabeli. Ich dążenia niejednokrotnie motywowała radykalna świadomość odmienności czasu, postrzeganego najpierw jako czas schyłku, a następnie jako czas odrodzenia. Stąd potrzeba samoidentyfikacji, obfitość różnych – komplementarnych albo konkurencyjnych – prób nazwania dokonujących się właśnie procesów, a także nadania innych nazw epoce. Scharakteryzujemy najważniejsze, pokazując też te, które się nie przyjęły. Kilka spotkań poświęcimy niezwykle ciekawemu i bardzo pomocnemu w zrozumieniu epoki zjawisku, dla którego proponowano nazwę „nerwozizmu”, a które w dzisiejszej historii literatury określa się mianem „wieku nerwowego”. Po nim – jako wyższą postać nerwozizmu – omówimy dekadentyzm, podlegający dalszemu stopniowaniu. Tu odwołamy się do stylów życia i postaw artystycznych właściwych bohemi i dandyzmowi. Następnie usystematyzujemy zasady rządzące sztuką symbolizmu i ekspresjonizmu – w ich różnych wydaniach. Osobne spotkanie dotyczyć będzie inspiracji dramaturgią muzyczną Wagnera. W trakcie charakterystyki prądów, także pomniejszych, korzystać będziemy z przykładów, czerpanych głównie z twórczości najznacześniejszych autorów epoki. Przerzucając pomost w stronę dwudziestolecia ukażemy między innymi zależność futuryzmu od wcześniejszych koncepcji, co jest faktem ciągle bardzo mało znanym. Jeżeli czas pozwoli, głos oddamy również krytyce, by ukazać zawarte w niej, niejednokrotnie antagonistyczne wizje Młodej Polski. W podsumowaniu powiemy o modernizmie jako swego rodzaju „nad-izmie” i kilku zasadniczych, a różniących się między sobą ujęciach tego terminu. Na ostatnim spotkaniu zarysujemy koncepcję młodopolskiej wariacyjności, która pozwala spojrzeć na epokę z dotąd niewykorzystanej (albo bardzo mało wykorzystanej) perspektywy i w pełni docenić jej arcyzm. Ostatnie słowo – podobnie jak pierwsze – należeć będzie do Wyspiańskiego jako autora *Wesela*.

PS

1. Twórcom młodopolskim przyświecał ideał syntezy sztuk, dlatego wykład, choć dotyczy przede wszystkim literatury, zawiera liczne odniesienia do sztuki i muzyki końca XIX i początku XX wieku. Jest on obficie ilustrowany reprodukcjami obrazów i wzbogacony o przykłady muzyczne.
2. Wykład wykorzystuje, rzecz jasna, wcześniejsze ustalenia historycznoliterackie, ale w znacznej mierze stanowi nowe, autorskie ujęcie epoki. Przy okazji oszczędza słuchaczom trudu błędzenia po niekiedy zdezaktualizowanych już opracowaniach i pozwala dobrze przygotować się do egzaminu.

prof. UAM dr hab. Sylwia Panek
HISTORIA FILOZOFII
(wykład kursowy, I-II sem., 60 godz., I-III rok 1°)

Celem wykładu jest wprowadzenie studentów w podstawowe zagadnienia filozofii zgodnie z jej historycznym ukształtowaniem. W trakcie zajęć omówiona będzie filozofia zachodnia w zarysie historycznym, od

starożytności po współczesność. Szczególna uwaga zostanie poświęcona tym koncepcjom i kierunkom filozoficznym, których znajomość jest warunkiem rozumienia zagadnień historyczno- i teoretycznoliterackich.

prof. dr hab. Grzegorz Raubo
DZIEJE LITERATURY STAROPOLSKIEJ I OŚWIECENIA
(wykład kursowy, I-II sem., 60 godz., I rok)

Wykład skoncentrowany będzie na wybranych zagadnieniach literatury średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia. W ramach wykładu omówione zostaną następujące zagadnienia: 1) idea wielkiego łańcucha bytu w epoce średniowiecza; 2) średniowieczny „duch porządku”: encyklopedie i summy; 3) historiografia średniowieczna; 4) doświadczenie świętości w świetle hagiografii i literatury apokryficznej; 5) średniowieczna *ars moriendi*; 6) humanizm renesansowy; 7) godność człowieka i refleksja o „ślachetności a zacności płci niewieściej” w renesansowym piśmiennictwie europejskim i polskim; 8) *speculum vitae*: literatura parenetyczna w dobie odrodzenia; 9) literatura wobec reformacji; 10) utopia w literaturze dawnej Europy i Rzeczypospolitej; 11) barokowa poezja metafizyczna; 12) związki literatury i sztuk plastycznych w okresie baroku (emblematyka, ikonologia, poezja wizualna); 13) konceptyzm barokowy: teoria i praktyka twórcza; 14) *vanitas* i ostentacja w literaturze i kulturze baroku; 15) mirabilia baroku: monstra i komety; 16) literatura popularna między „rzeczami ostatecznymi” a sowizdrzalskim światem na opak; 17) religijne aspekty literatury polskiego baroku; 18) encyklopedyzm barokowy między wymogami praktycyzmu a „kulturą ciekawości”; 19) sarmacka formacja kulturowa w okresie staropolskim oraz w polskim „wieku światła”; 20) klasycyzm – sentymentalizm – rokoko; 21) religijność literatury drugiej połowy XVIII wieku w kontekstach tradycji i „oświecenia chrześcijańskiego”; 22) kalendarze w kulturze literackiej polskiego oświecenia. Omówienie wszystkich epok zostanie poprzedzone odrębnymi wykładami, poświęconymi historii literaturoznawczej refleksji o każdej z nich. Przedstawieniu twórczości średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia towarzyszyć będzie prezentacja bogatego materiału wizualnego z zakresu dziejów dawnej książki, rękopisów iluminowanych, emblematyki, jak też kontekstów z obszarów historii sztuki (w szczególności malarstwa), historii nauki i muzyki.

prof. UAM dr hab. Monika Szczot
LITERATURA I KULTURA ANTYCZNA STAROŻYTNEGO RZYMU
(wykład kursowy, II sem., 30 godz., I rok 1°)

Wykłady spełniają rolę przewodnika po kulturze i literaturze starożytnego Rzymu. Ich zadaniem jest także prezentacja najważniejszych osiągnięć rzymskiego antyku w sferze kulturowej i cywilizacyjnej. Zajęcia koncentrują się głównie na wybitnych postaciach, których twórczość inspirowała autorów nowożytnych. Proponowane wykłady są więc różnorodne pod względem tematycznym. Dotyczą twórczości komediowej Plauta i Terencjusza, pieśni Katullusa i elegii poetów epoki augustowskiej. Pochylimy się także nad mowami Cyncerona, satyrami Horacego, Persjusza i Juwenalisa oraz twórczością Wergiliusza i Owidiusza. W czasie zajęć planowane są również wykłady poświęcone tematom ogólnym, takim jak historia starożytnego Rzymu, rola teatru i igrzysk w życiu *Imperium Romanum*, religie świata rzymskiego, osiągnięcia cywilizacyjne starożytnych Rzymian i zwyczaje dnia codziennego.

WYKŁADY FAKULTATYWNE

prof. dr hab. Bogusław Bakula
**SŁOWIAŃSKIE KONTROWERSJE W LITERATURZE, FILOZOFII I MYŚLI SPOŁECZNO-
POLITYCZNEJ OD KOŃCA XVIII WIEKU DO POCZĄTKU XXI (EUROPA ŚRODKOWA I
WSCHODNIA)**
(wykład fakultatywny, II sem., 30 godz.)

Zajęcia są propozycją dla studentów wszystkich kierunków na WFPiK, szczególnie slawistyki, literatury powszechnej i polonistyki, zainteresowanych powstaniem i rozwojem refleksji nad Słowiańszczyzną w Czechach, Polsce, Rosji, Ukrainie, Słowacji i na obszarze Bałkan. Uczestnicy poznają istotę zjawisk takich jak: protoslawizm, słowianofilstwo, panslawizm, austroslawizm, ilyryzm, neoslawizm, słowiański neopoganizm, słowiański internacjonalizm, euroazjatyzm, słowiański nacjonalizm. Przegląd tych zjawisk poprzedzi prezentacja poglądów

J. Kriżaničia, M. Orbiniego i P. Chilendarskiego (w. XVII/XVIII). Główny nurt wykładu rozpocznie omówienie poglądów S. Staszica, W. Herdera, A. Mickiewicza, polskich słowianofilów (m.in. Zorian Dołęga-Chodakowski, J. Lelewele) i polskich filozofów romantycznych, a także pisarzy postromantycznych (M. Czajkowski, T. T. Jeż, J. I. Kraszewski). Zostaną również przedstawione dokonania słowackiej i czeskiej myśli słowianofilskiej w XIX wieku, m.in. J. Kollára, J. Šafarika, I. Štura, F. Palacky'ego; ukraińskiej myśli reprezentowanej przez Bractwo Cyryla i Metodego, Ruską Trójcę. Znaczny nacisk zostanie położony na imperialistyczne założenia rosyjskiej myśli słowianofilskiej i panslawistycznej w wieku XIX (A. Puszkina, A. Chomiakow, M. Danilewski, F. Tiutczew i inni). Polska myśl sławistyczna na przełomie XIX-XX zostanie przedstawiona przy przykładzie prac F. Konecznego, M. Zdziechowskiego oraz utworów poetów T. Micińskiego i S. Wyspiańskiego. Czeskie poglądy na kwestie słowiańskie będą reprezentować T. G. Masaryk i K. Kramář; niemieckie – F. Neumann, polskie - R. Dmowski, J. Piłsudski, ukraińskie – D. Doncow. Czeską literaturę słowianofilską w II połowie XIX wieku wykładowca przedstawi m.in. na przykładzie twórczości F. Čelakowskiego, S. Čecha, A. Jiraska, J. Vrchlickiego; literaturę słowacką na p-przykładzie twórczości M. Hurbana. W okresie międzywojennym 1918-1939 wypukłona zostanie rola związków idei słowiańskiej z ideologią nacjonalistyczną (D. Doncow, J. Stachniuk). Zostanie również przedstawiony słowiański nurt w sztuce plastycznej i muzyce od połowy XIX wieku do pierwszej połowy XX: T. Axentowicz, A. Mucha, Z. Stryjeńska, S. Szukalski, B. Musorgski, A. Moniuszko, A. Dvořák, L. Rogowski, K. Szymanowski, I. Strawiński. W wykładzie będą uwzględnione idee integracyjne słowiańskiej emigracji po II wojnie światowej (E. Beneš, M. Hodža, J. Giedroyć, A. Sołżenicyn) oraz ideologia wielkoruskiego nacjonalizmu po upadku Związku Sowieckiego (A. Prochanow, A. Dugin, rosyjski euroazjatyzm). Upadek idei słowiańskiej wzajemności w Europie Środkowej i na Bałkanach w latach 1968-1991. W finale wykładu zostaną podjęte kwestie neopoganizmu i jego związków z ideą słowiańską w Europie Środkowej oraz Wschodniej. W trakcie kursu studenci zostaną zapoznani z wybranymi tekstami literackimi, literaturoznawczymi, historycznymi politycznymi odnoszącymi się do problematyki zajęć. Zajęcia kończą się zaliczeniem z oceną. Obowiązuje treść wykładu oraz trzech wybranych lektur z podanego spisu.

prof. dr hab. Marta Karasińska
SŁOWO, REŻYSER, AKTOR, SCENA
(wykład fakultatywny, II sem., 30 godz.)

Wykład obejmuje wybrane zagadnienia z historii i teorii inscenizatorów teatru 1. poł. XX, sytuując omawianą problematykę m. in. w perspektywie wzajemnych związków dramatu i sztuki reżyserii. Teatrologiczna narracja prowadzi wśród głównych nurtów artystycznych XX wieku (naturalizm, symbolizm, ekspresjonizm, futurizm, dadaizm, awangarda) przekładając to, co literackie na doktryny i teorie sceniczne. Wśród szczegółowych zagadnień przedstawione zostaną sylwetki najważniejszych inscenizatorów teatru europejskiego XX wieku i ich teorie reżyserskie (Konstanty Stanisławski, Adolphe Appia, Gordon Craig, Wsiewołod Meyerhold, Erwin Piscator, Bertolt Brecht, Max Reinhardt, Antonin Artaud, artyści Bauhausu) a także fundamentalne dla współczesnego teatru i filmu metody i techniki aktorskie. Istotną ramą dla wykładu są elementy teorii teatru, związane m. in. z tzw. problemem „from page to stage”, a zatem koncentrujące się na relacjach dwóch interpretacji tekstu literackiego – filologicznej i teatralnej. W trakcie zajęć zaakcentowana zostaje powracalność podstawowych nurtów estetycznych. Jednym z zadań przedmiotu jest uświadomienie słuchaczy na pragmatyczny wymiar zastosowania wiedzy z zakresu historii teatru XX wieku niezbędnej w rozpoznawaniu zjawisk współczesnej sztuki scenicznej (np. w pracy reżysera, krytyka, odbiorcy współczesnego teatru).

prof. dr hab. Katarzyna Kuczyńska-Koschany
ZARAZA JAKO METAFORA I JAKO CHOROBA
(wykład fakultatywny, II sem., 30 godz.)

Po pandemii covid-19, a może jeszcze – niestety – w trakcie jej trwania wracamy wszyscy do lektur takich, jak *Dżuma* Camusa. Nagle to, co miało być tylko alegorią, okazywało się rzeczywistością. Zapisów, będących powieściową, poetycką, reportażową czy diarystyczną refleksją na temat zmagania z epidemią cholery (opisał ją Aleksander Hercen czy Joseph Roth), ospy prawdziwej (reportaż w formie książki Jerzego Ambroziewicza), dżumy (Daniel Defoe, Albert Camus, Gustaw Herlig-Grudziński), grypy hiszpanki czy wreszcie koronawirusa, a także tego, co nazywano po prostu zarazą czy czarną albo siną śmiercią jest więcej. Są też rozmowy z lekarzami, istnieją zapiski grabarzy.

Zaraza bywa także metaforą (podobnie jak choroba, co opisała teoretycznie Susan Sontag) – mówimy np. o „czerwonej zarazie”, mając na myśli komunizm. Epidemia staje się materią kryminałów czy dzienników.

O tym wszystkim, a także o istnieniu zarazy w języku (leksyka epidemii), jej wpływie na więzi społeczne i typ narracji (tu liczne aluzje i cytaty kulturowe; jak masowa śmierć stawała się opowieścią albo jak opowieść pomagała ją przetrwać), na wyobraźnię / świadomość indywidualną oraz zbiorową, relacjach między dyskursem medycznym a literackim, dyskursem pro- i antyszczepionkowym, istnieniu w metaforze i alegorii, jak również jak

najbardziej dosłownie – chciałabym opowiedzieć podczas 30-godzinnego wykładu fakultatywnego dla studentek i studentów studiów licencjackich (I – III rok) w tym roku akademickim.

Ciekawe lektury, europejska historia epidemii od starożytności do dzisiaj, nieoczekiwane refleksje tych, co przeżyli oraz zapiski tych, którym się przeżyć nie udało, punkty widzenia leczących i leczonych, zapisy świadków, wreszcie zmiana naszego postrzegania śmierci. A także: Goście na wykładzie, którzy się tą materią zajmują i interesują. Myślę, że to mogą być spotkania, na których wszyscy poszerzymy swe horyzonty na temat szeroko pojętej literatury fikcyjnej oraz dokumentalnej (w tym literatury dokumentu osobistego) czasu różnych epidemii.

prof. dr hab. Aleksander Wojciech Mikołajczak
ANTYCYZNE DZIEDZICTWO EUROPY
(wykład fakultatywny, II sem., 30 godz.)

Tematem wykładu jest nowe spojrzenie na literaturę grecką i rzymską ukazane na szerokim tle kultury antycznej. Omawiane są najważniejsze dzieła tworzące literacki kanon europejskiego dziedzictwa starożytności, takie, między innymi, jak *Odyseja* Homera, *Prace i dni* Hezjoda, *Król Edyp* Sofoklesa, *Żołnierz samochwał* Plauta, *Mowy przeciwko Katylinie* Cyncerona, czy *Eneida* Wergiliusza. Istotą poststrukturalistycznej interpretacji jest przedstawienie ich społecznych i kulturowych funkcji w konkretnych sytuacjach historycznych i kontekstach obyczajowych. Literatura antyczna ukazana zostaje w przestrzeni codziennego życia ludzi antyku, w kontekście problemów, jakie ich dotykały, oraz wyzwań, jakim musieli sprostać. Pozwoli to odnieść tematykę antycznych arcydzieł do naszych współczesnych dylematów, które w niezwykle wyrazisty sposób odbijają się w ich literackim zwierciadle.

KONWERSATORIA FAKULTATYWNE

dr Monika Błaszczak-Stachowiak
ESTETYKA PRZESTRZENI
(konwersatorium fakultatywne, II sem., 15 godz.)

Zajęcia umożliwiają pozyskanie wiadomości o estetyce przestrzeni w różnych rozumieniach tego terminu oraz różnorodnej wiedzy z zakresu estetyki. Pozwalają na opanowanie podstawowej terminologii z omawianego zakresu w celu doskonalenia umiejętności analizy, interpretacji i wartościowania różnorodnych zjawisk estetycznych.

Warsztaty mają na celu zapoznanie studentów ze specyfiką badań nad przestrzenią z estetycznego i kulturoznawczego punktu widzenia. Zajęcia wprowadzają narzędzia i metody z zakresu antropologii, socjologii, teatrologii i historii sztuki.

Poruszane na zajęciach tematy obejmują zagadnienia przestrzeni miasta – jego planów, architektury, krajobrazu, ale i przestrzeni osobistej – proksemiki, kinezyki, w tym różnego typu dystansów, geopoetyki, pamięci, a także przestrzeni szeroko pojętej sztuki (teatr, galeria, muzeum, miejsca „nieteatralne”).

Celem zajęć jest przede wszystkim opanowanie podstawowej terminologii z zakresu estetyki przestrzeni oraz nabywanie zdolności do zastosowania jej w praktyce analitycznej, interpretacyjnej, zawodowej i życiowej.

Zajęcia mają charakter warsztatowy (wiele zadań praktycznych, jak np. Spacer zmysłowy), odwołują się do terenowej metody badań i kończą projektem badawczym dotyczącym wybranych zjawisk oraz problemów estetycznych i społeczno-kulturowych występujących w przestrzeni współczesnego miasta.

prof. UAM dr hab. Alina Borkowska-Rychlewska
SZEKSPIR ROMANTYKÓW POLSKICH
(konwersatorium fakultatywne, semestr II, 30 godz.)

Szekspir był dla romantyków jednym z najważniejszych przykładów literackiego i teatralnego uniwersalizmu oraz twórczej indywidualności. Zgodnie z tym przeświadczeniem w epoce romantyzmu wzmożło się zainteresowanie dramaturgią i poezją wielkiego Stratfordczyka i pomnożyły się interpretacje, niekiedy bardzo subiektywne, jego utworów. Przedmiotem proponowanych zajęć będzie romantyczna recepcja twórczości Szekspira oraz interpretacja dzieł polskich romantyków (kontekstowo również europejskich), którzy twórczością autora *Hamleta* wyraźnie się inspirowali. Interesować nas będą wypowiedzi teoretycznoliterackie i krytycznoliterackie na temat Szekspira (fragmenty wykładów i rozpraw Adama Mickiewicza, Maurycego Mochnackiego, Cypriana Norwida), korespondencja (listy Zygmunta Krasińskiego, Juliusza Słowackiego) i

oczywiście literatura piękna (liryki, fragmenty prozy i dramaty Norwida, m. in: *Rzeczywistość, Białe kwiaty, Kleopatra i Cezar, Aktor*; dramaty Słowackiego: *Maria Stuart, Horsztyński, Balladyna*). W toku analiz i dyskusji spróbujemy odpowiedzieć na pytanie, w jaki sposób Szekspir prowokował romantyków do określania znaczeń najistotniejszych dla epoki pojęć, na przykład „romantyczności”, „tragizmu”, „fantastyki”, „ironii”.

prof. UAM dr hab. Alina Borkowska-Rychlewska, prof. dr hab. Marcin Gmys
ARCYDZIEŁA LITERATURY PIĘKNEJ W TEATRZE OPEROWYM
(konwersatorium fakultatywne, II sem., 60 godz.)

Konwersatorium dedykowane jest osobom zainteresowanym nie tylko literaturą piękną, ale również muzyką i teatrem operowym. Przedmiotem zajęć będzie wieloaspektowa analiza i interpretacja utworów dramatyczno-muzycznych inspirowanych arcydziełami literatury europejskiej, między innymi dramatami Szekspira (*Hamlet* Ambroise'a Thomasa, *Otello* i *Makbet* Giuseppe Verdiego, *Romeo i Julia* Charles'a Gounoda, *Burza* Thomasa Adesa, *Sen nocy letniej* Benjamin Brittena), wybitnymi dziełami z epoki preromantyzmu i romantyzmu (*Faust* Ferruccio Busoniego, *Eugeniusz Oniegin* Piotra Czajkowskiego, *Ernani* Giuseppe Verdiego) oraz utworami podejmującymi problematykę wywodzącą się z europejskich – antycznych i nowożytnych – mitologii (*Elektra* Richarda Straussa, *Tragedia florencka* Alexandra Zemlinsky'ego). Analiza, dokonywana z trojkiej perspektywy – literackiej (libretto), muzycznej (partytura) i teatralnej (inscenizacja) – pozwoli uwypuklić wielorakie i szerokie konteksty: filozoficzne, estetyczne i kulturowe, w których można interpretować dzieło operowe. Zajęcia będą prowadzone przez literaturoznawcę i muzykologa, dzięki czemu ogląd wybranych utworów dramatyczno-muzycznych będzie uwzględniał ich wielopłaszczyznową przynależność zarówno do historii literatury, jak i historii teatru i muzyki.

mgr Małgorzata Czajkowska
ZACZAROWANY ŚWIAT MARKETINGU WYDAWNICZEGO
(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godzin)

Zajęcia będą prowadzone w formie mini wykładów, warsztatów, case study, przy użyciu metodą Design Thinking.

Cykl zajęć obejmie zagadnienia z zakresu marketingu wydawniczego:

- Dowiemy się jakie są cechy charakterystyczne marketingu wydawniczym
- Dowiemy się jaka jest struktura organizacyjna i zadania w dziale marketingu w wydawnictwie
- Opracujemy przykładowe kampanie marketingowe dla wybranych tytułów
- Poznamy różnice w promocji książki dla dzieci i dorosłych czytelników
- Dowiemy się jak zaplanować i zorganizować spotkanie autorskie
- Poznamy i ocenimy kanały promocji książek
- Zastosujemy metodę Design Thinking dla stworzenia portretu czytelnika wybranych tytułów
- Zaprojektujemy materiały marketingowe: zakładkę, ulotkę, katalog, materiały targowe
- Poznamy narzędzia promocji handlowej w branży wydawniczej
- Jakie są insyghty poszczególnych grup czytelników i jaki rodzaj reklamy do nich kierować
- Dowiemy się na czym polega Influencer marketing w wydawnictwie: współpraca z blogosferą, utrzymywanie relacji z recenzentami, pozyskiwanie i utrzymywanie relacji, analiza jakościowa-ilościowa profili, stopień zaangażowania fanów, statystyki Instagram, Facebook oraz Google Analytics).

mgr Jakub Eichler (IBL PAN),
WSPÓŁCZESNA KULTURA LITERACKA - DYSKUSJE, INTERPRETACJE, NAWIĄZANIA
(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz.)

Zajęcia, skierowane do studentów rozpoczynających studia polonistyczne, mają na celu przybliżenie współczesnego życia literackiego w Polsce i refleksję nad aktualnymi zjawiskami w literaturze. W ramach spotkań omówimy podstawowe narzędzia badawcze do interpretacji tekstów. Będziemy też zadawać pytania o granice literatury w dobie nowych mediów, a także przyjrzymy się, gdzie i dlaczego w tym momencie toczą się najżywsze dyskusje o poezji i prozie. Wspólnie postaramy się nakreślić mapę najważniejszych wydarzeń i zastanowić nad fenomenem nagród literackich.

prof. UAM dr hab. Agnieszka Gajewska
EKOLOGIA I FEMINIZM W BADANIACH LITERACKICH
(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz.)

Na zajęciach omówimy podstawowe pojęcia związane z ekokrytyką i przyjrzymy się związkom literatury i środowiska naturalnego. Pierwszy blok zajęć poświęcony zostanie artykułom i książkom teoretycznym, drugi – krytycznej interpretacji utworów literackich. Przyjrzymy się szczegółowo fikcji spekulatywnej (m.in. science fiction, fantasy, retrofuturyzmowi) i przeanalizujemy sposoby ukazywania w niej klęski ekologicznej, efektu cieplarnianego i ewolucji.

mgr Natalia Gorzelańczyk

PRAKTYCZNIE O KOMUNIKACJI I MARKETINGU

(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz.)

Celem zajęć jest zaznajomienie studentów z najważniejszymi koncepcjami związanymi z komunikacją i marketingiem (kreacja marki, promocja, reklama, PR, marketing, content marketing, storytelling, kampanie kreatywne oraz marketing w kulturze). Uczestnicy zajęć zdobędą umiejętności tworzenia treści wizualnych i organizacji kampanii. Zapoznają się również z metodami budowania i analizowania wizerunku firmy oraz sposobami planowania kampanii. Zajęcia są prowadzone przez pracowniczkę agencji marketingowej, dzięki czemu akcent położony jest na wymiar praktyczny.

dr Krzysztof Hoffmann

PISZ PISMO! OD CZASOPISM AWANGARDY DO AWANGARDOWYCH CZASOPISM. ZAJĘCIA MIĘDZYUNIWERSYTECKIE – UJ/UŚ/UAM

(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz.)

Czasopisma awangardy i ich historie:

- sieciowy model badań nad awangardą (periodical studies) oraz awangardowy networking (grupy, współprace, projekty wieloautorskie, kolektywne piarstwo);
- czasopismo jako platforma informacyjno-propagandowa (polityka manifestu, rewolucja pozaliteracka [przypadek „Miesięcznika Literackiego” i konkursu na reportaże])
- „redaktorzy bezczelni”: Tadeusz Peiper i jego „Zwrotnica”
- czasopismo jako obiekt estetyczny: typografia funkcjonalna, fotografia awangardowa, słowoplastyka, radykalny dizajn, intermedialność [przypadek „Mixed Media” i Fluxusu].
- Awangardowe podziemie
 - historia małych czasopism eksperymentalnych (ziny, efemerydy)
- Neawangardowe podziemie i polityka DIY
 - bogactwo małych czasopism eksperymentalnych (*little magazines*, ziny, czasopisma assemblażowe, efemerydy);
 - poetyka/polityka DIY: fenomen feministycznego dizajnu [*Kartka papieru to pole bitwy Szydłowskiej*] i Riot Grrrl;
 - typografia eksperymentalna (Pierre Di Sciullo, Peter Bilak)
- Współczesny rynek
- Pisz pismo! – warsztaty tworzenia makiety awangardowego czasopisma

dr Wojciech Hofmański

GRAMATYKA OPISOWA JĘZYKA POLSKIEGO (DLA CUDZOZIEMCÓW-STYPENDYSTÓW)

(konwersatorium fakultatywne, I-II sem., 60 godz.)

Fakultatywny kurs gramatyki opisowej języka polskiego dla zagranicznych studentów studiów polonistycznych i polonoznawczych przebywających na UAM w ramach wymian międzynarodowych oraz studentów-cudzoziemców będących słuchaczami stacjonarnych studiów niepolonistycznych na WFPiK UAM (grupa niedostępna studentów filologii polskiej jako obcej UAM).

Włodzimierz Ignasiński

ZAMÓWIENIE NA MÓWIENIE

(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz.)

dr Marcin Jauks

CINEMATOGRAPHIC DOORS TO NINETEENTH-CENTURY LITERATURE

(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz.)

Week 1: On theory of film adaptation. An Introduction; Week 2-3: Frankenstein and modernity. The threads and plots of time. Week 4-5: Realms of the Incredible: Edgar Allan Poe's stories and their film adaptations; Week 6: "Great Expectations" and disappointments Week 7: From Pip to Harry Potter. Alfonso Cuarón, the Film Industry and the schemes of adaptation; Week 8: "Henrik Ibsen and the Birth of Modernism". Week 9: Ibsen, Miller, McQueen and heresies of their times. Week 10: Greater Expectations? Self made hero and the map of Polish myths Week 11: Wojciech Jerzy Has's The Doll or how to modernize the realist novel Week 12: Wonderlands? Following Cinematographic Rabbits; Week 13: "Curiouser and curiouser..." Tim Burton vs. Jan Švankmajer; Week 14: From romanticism to modernism. Case studies. Week 15: The End: F. F. Coppola's "Apocalypse Now and J. Conrad's Heart of Darkness

dr Marcin Jauksz

BOYHOODS AND GIRLHOODS. THE IMAGES OF GROWING UP IN THE CO...

(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz.)

On one hand – Richard Linklater's recent masterpiece: Boyhood, on the other, positioned as a system of mirrors – the most prominent and interesting films of the past twenty years concerned with the topics of growing up and coming of age. The course will be an engaging experience of reading through visual codes of growing up in modern cinema and television and some literary projects dealing with the theme. Various film poetics developed by industry beginners as well as by long cherished film authors in the context of cultural, social and political changes of the past two decades will offer an interpretative challenges that we will take on together in class or that participants will deal with individually within the projects of their choosing.

The course will be a chance:

- to analyze films of the most prominent contemporary creators;
- to get acquainted with the promising beginners in the film industry of the first two decades of the twenty first century;
- to recognize selected nations unique film traditions and aesthetic sensibilities reflected in the contemporary filmmaking;
- to learn to perceive the works of art in the cultural, social and political context;
- to practice intertextual reading as a means of fuller exploration of a theme or a motif in the contemporary cinema;
- to immerse oneself into the books and films like Jon Krakauer's and Sean Penn's Into the Wild, Jan Komasa's Szkoła samobójców, Phoebe Gloeckner's The Diary of a Teenage Girl, Daniel Clowes' and Terry Zwigoff's Ghost World, Stephen Chboskys' The Perks of Being a Wallflower, Sally Rooney's Normal People and its TV adaptation (among others).

prof. dr hab. Marta Karasińska

TEATRALNE LEKTURY DRAMATU

(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz.)

Celem konwersatorium jest przybliżenie studentom istoty teatralnej interpretacji tekstów dramatycznych, poszerzających jej stricte filologiczny wymiar o instrumentarium środków inscenizacyjnych – ekspresję wypowiedzianego słowa, znaki plastyczne, ruch sceniczny czy muzykę. Lektura wybranych utworów wiąże się zatem z odczytaniem zawartego w nich projektu wykonawczego jako głębokiej struktury zarządzającej dziełem. W ramach zajęć zaproponowane zostaną elementy analitycznych prób teatralnych, lektura tekstów teoretycznych poświęconych zagadnieniu „from page to stage”, interpretacja konkretnych spektakli, aktorska interpretacja tekstu, przygotowanie reżyserskiej partytury teatralnej.

Z jednej strony zajęcia odpowiadają na pytanie „po co czytelnikowi teatr?”, z drugiej zaś strony pokazują, na ile sytuacja wykonania tekstu (od deklamacji wiersza po grand spectacle) pomaga przy pogłębionym odczytaniu utworu literackiego i rozszerzeniu palety jego interpretacji. Stanowią także warsztat dla osób wiążących swoją drogę zawodową z teatrem – przyszłych kierowników literackich/teatralnych dramaturgów, instruktorów zespołów amatorskich czy reżyserów.

Forma zaliczenia – projekt krótkiej partytury teatralnej

prof. Piotr Kilanowski (Katedra Polonistyki Uniwersytetu Federalnego Parany w Kurytybie, Brazylia)

TŁUMACZ JAKO CZYTELNIK, TŁUMACZ JAKO WSPÓLAUTOR (konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz. w programie MsTeams)

Niniejsze konwersatorium stawia sobie za cel namysł nad rolą tłumacza w tworzeniu tekstu literackiego i praktyczne zastosowanie tych refleksji. Poprzez wspólną analizę i interpretację oryginałów wierszy i porównania ich tłumaczeń na różne języki (n.p. angielski, hiszpański, portugalski, rosyjski, francuski, niemiecki, włoski)

będziemy obserwować strategie i techniki translatorskie, po to aby w drugiej części zajęć odbyć warsztaty z tłumaczenia poetyckiego. Wspólne poszukiwanie rozwiązań i odpowiedzi oraz uczenie się od siebie nawzajem są założeniem proponowanych warsztatów analityczno-przekładowych.

prof. UAM dr hab. Katarzyna Lisiecka
ARCYDZIELA EUROPEJSKIEGO DRAMATU I TEATRU XVIII WIEKU (MARIVAUX, GOZZI, GOLDONI, GOETHE, SCHILLER)
(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz.)

Zajęcia mają na celu zapoznanie studentów z najważniejszymi osiągnięciami europejskiego teatru i dramatu XVIII wieku. Uwzględniając osiągnięcia i uwarunkowania różnych typów teatru (model rokokowy, dell'arte, oświeceniowy, klasyczny i preromantyczny) zajmiemy się wspólną analizą wybranych arcydzieł dramatycznych Marivau, Gozziego, Goldoniego, Goethego i Schillera i ich szerokim oddziaływaniem na kulturę i sztukę. Będzie nas interesować strategia dramaturgiczna tych dzieł teatralnych, ich tło społeczno-kulturowe, a także siła ich uniwersalnego przekazu, która sprawia, że są one ważne także dla współczesnego czytelnika i widza.

dr Lucyna Marzec
LEKTURY TEORETYCZNE
(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz.)

Zajęcia dla osób, które pragną przygotować się do samodzielnej lektury tekstów szeroko pojętej humanistyki i chcą ćwiczyć myślenie teoretyczne. Będziemy omawiać prace klasyczne oraz najnowsze, metodologicznie zróżnicowane, na średnim poziomie trudności.

dr Lucyna Marzec
INTERDYSCYPLINARNOŚĆ W PRAKTYCE
(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz.)

Zajęcia oparte na metodzie PBL (nauczanie oparte na rozwiązywaniu problemów) łączą elementy warsztatów edytorskich, biografistyki, dokumentalistyki, zajęć z historii komunikacji, historii relacji społecznych oraz interpretacji literatury. Ramy warsztatów wyznacza realizowany przeze mnie projekt badawczy – edycja kilkudziesięciu listów niepiśmiennej (sic!) służącej i Kazimierzy Iłakowiczówny, jednak ich zasadniczym celem jest kształcenie autorefleksji, zdolności pracy samodzielnej i w grupie, nade wszystko umiejętności rozwiązywania konkretnych, praktycznych problemów, które wymagają integracji wiedzy z różnych dziedzin oraz dzielenia się różnymi umiejętnościami podczas pracy zespołowej. Brak wymagań wstępnych.

dr Paulina Michalska-Górecka, prof. UAM dr hab. Błażej Osowski
JĘZYKOWO-KULTUROWE ASPEKTY POGRANICZA. WĄGROWIEC I PAŁUKI
(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz.)

Zapraszamy do udziału w kolejnej edycji zajęć fakultatywnych zatytułowanych „Językowo-kulturowe aspekty pogranicza”. Tym razem wybieramy się na pogranicze wielkopolsko-kujawskie – do pięknego Wągrowca, by poznać język i kulturę regionu etnograficznego nazywanego Pałukami.

Zajęcia składają się z dwóch modułów – stacjonarnego i wyjazdowego. Część stacjonarna odbywa się w Poznaniu i ma postać zajęć konwersatoryjnych, na których poznajemy historię i kulturę (ze szczególnym uwzględnieniem aspektu językowego) regionu od strony teoretycznej. Moduł wyjazdowy to warsztaty, w czasie których doświadczymy Pałuk już nie teoretycznie, lecz na własnej skórze. Warsztaty odbędą się pod koniec semestru (zazwyczaj wyjeżdżaliśmy na 4 dni na przełomie maja i czerwca). Postaramy się o dofinansowanie kosztów takich jak przejazd i nocleg. Ze względu na wyjazd zajęcia nie odbywają się co tydzień.

Fakultet jest adresowany do studentów wszystkich roczników, którym bliskie są zagadnienia językoznawcze ujmowane w szerokim kontekście kulturowym.

Prof. dr hab. Tomasz Mika
ARCHEOLOGIA I ARCHITEKTURA TEKSTU ŚREDNIOWIECZNEGO
(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz.)

Cele zajęć:

- Zaznajomienie studentów ze specyfiką literatury średniowiecznej i języka staropolskiego
- Wykształcenie podstawowych umiejętności paleograficznych (odczytywanie rękopisu)

- Wykształcenie postawy nieufności wobec dawnego tekstu i języka, dystansu wobec własnej kompetencji językowej.
- Zaznajomienie studentów z warsztatem średniowiecznego pisarza (w szczególności kopisty) i ze specyfiką tekstu staropolskiego, zwłaszcza w kontekście wielowarstwowości genetycznej.
- Wykształcenie umiejętności lingwistycznej i interdyscyplinarnej analizy tekstów dawnych, prowadzonej z perspektywy diachronicznej.
- Kształtowanie świadomości specyfiki literatury, języka i kultury średniowiecza (w tym zwrócenie uwagi na konieczność interdyscyplinarnego podejścia do przedmiotu badań)

prof. UAM dr hab. Magdalena Piotrowska
(NIE)PEŁNOSPRAWNOŚĆ – TEATR – PERFORMANS
(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz.)

Fakultet przeznaczony jest dla osób zainteresowanych problematyką niepełnosprawności (*disability studies*). Odwołanie do różnorodnych kontekstów pozwoli analizować temat w odniesieniu do współczesnego teatru i performansu, prześledzić proces otwieranie przestrzeni publicznej i wzmoczoną refleksję o reprezentacji odmienności (psycho)fizycznej w kulturze [np. freak shows; cielesność (nie)normatywna; wykluczenie i stygmatyzacja]. Obok zagadnień teoretycznych i praktycznych, mówiących o sposobach uobecniania niepełnosprawności; miejsca i roli, obecne będą też rozważania dotyczące narzędzi, języka czy estetyki. **Omówione zostaną również i inne zagadnienia (sztuka tworzona przez osoby niepełnosprawne; niepełnosprawność jako motyw działań artystycznych; aktor/widz z niepełnosprawnością; ciało jako medium estetycznego doświadczenia; choreografia inkluzywna; hiperwidoczność w teatrze; tworzenie scenografii; teatr i jego wymiar estetyczny i etyczny).** Przedstawione zostaną również modelowe projekty teatralne/performatywne (m.in. Teatr 21).

prof. UAM dr hab. Magdalena Piotrowska
JAK SPOŁECZEŃSTWA PAMIĘTAJĄ? SŁOWIAŃSKA PRZESZŁOŚĆ – FORMY, FIGURY I TRANSFORMACJE
(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz.)

Proponowany cykl zajęć fakultatywnych wpisuje się w *cultural memory studies*. Poświęcony zostanie szeroko rozumianej pamięci kulturowej. Omówione będą nie tylko koncepcje teoretyczne (m.in. Halbwachs, Assmann, Connerton, Erll) ale i kluczowe zagadnienia (np. rodzaje pamięci; społeczne ramy pamięci, nośniki pamięci, media pamięci czy miejsca pamięci). A skoro – jak twierdzą badacze – z odchodzeniem świadków historii upamiętnianie przeszłości zostaje przeniesione w obszar zewnętrzny – zajmiemy się również rytuałem i formami materialnymi (choćby fotografią). Niezbędne okaże się więc przywołanie definicji rytuału przejścia, mitu, dramatu społecznego czy protestacji. Wyeksponowane zostaną obrzędy upamiętniania (pogrzeby, rocznice), ceremonie konsolidujące (np. obrzędy weselne, karnawały). Przemyslenia teoretyczne wzbogacone zostaną konkretnymi przykładami (nie tylko Polska, ale i m.in. Litwa, Ukraina, Bałkany, Chorwacja, Czechy, Bułgaria, Serbia).

prof. UAM dr hab. Karolina Ruta, prof. UAM dr hab. Marta Wrześniewska-Pietrzak
POLSKI JĘZYK MIGOWY
(konwersatorium fakultatywne, I-II sem. sem., 60 godz.)

Proponowane zajęcia fakultatywne to lektorat polskiego języka migowego (PJM), naturalnego języka społeczności g/Głuchych w Polsce. Uczestnicy fakultetu poznają podstawy komunikacji w PJM (poziom A1), a także dowiedzą się więcej na temat funkcjonowania społeczności g/Głuchych w Polsce i na świecie. W ramach zajęć poznają też elementy składające się na kulturę Głuchych, a Studenci i Studentki zainteresowani językoznawstwem będą mogli poszerzyć swoją wiedzę o języku i perspektywy badań językoznawczych, uwzględniające założenia i wybrane zagadnienia z zakresu lingwistyki migowej. Zajęcia fakultatywne trwają dwa semestry.

dr hab. Karoline Thaidigsmann
MIEDZY NOSTALGIĄ I PRZERAŻENIEM. WOJENNE I POSTTOTALITARNE DOŚWIADCZENIE HISTORYCZNE W ROSYJSKICH, POLSKICH I NIEMIECKICH POWIEŚCIACH GRAFICZNYCH XXI WIEKU
(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz.)

W XXI wieku powieść graficzna stała się uznanym medium. Sukcesy poszczególnych dzieł i rosnące zainteresowanie czytelnice (także badawcze) wynikają stąd, że powieść graficzna umożliwia opowiadanie historii w nowy sposób – zwłaszcza wielkiej historii (np. XX-wiecznych opresji politycznych) ukazanej z perspektywy codzienności. Porównanie niemieckich, polskich i rosyjskich powieści graficznych pozwoli na zestawienie tradycji narracyjnych i technik obrazowych, z których czerpią powieści, a także na zbadanie napięcia między ponadnarodowym nurtem a narodową specyfiką. Spis seminaryjnych lektur obejmuje następujące książki / fragmenty: Julia Alekseyeva, *Radziecka córka* (2017); Olga Ławrentjewa, *Survilo* (2019); Jacek Fraś, *Stan* (2006); Wanda Hagedorn / Jacek Fraś, *Totalnie nie nostalgia* (2017); Andrzej Klimowski / Danusia Schejbal, *Za żelazną kurtyną* (2015); Mawil, *Kinderland* (2014); Reinhard Kleist, *Bokser* (2012), Volker Reiche, *Kiesgrubennacht* (2013).

Dr hab. Karoline Thaidigsmann to wykładowczyni literatury polskiej i rosyjskiej na Wydziale Sławistyki Uniwersytetu w Heidelbergu. Jej zainteresowania badawcze obejmują narracje traumatyczne i studia nad pamięcią, a także literaturę transgeneracyjną (tzw. crossover). Najnowsza monografia: *Poetik der Grenzverschiebung. Kinderliterarische Muster, Crosswriting und kulturelles Selbstverständnis in der polnischen Literatur nach 1989* (2022; "A Poetics of Shifting Borders: Patterns of Children's Literature, Crosswriting and Cultural Identity in Polish Literature since 1989"). Forthcoming, together with Przemysław Czapliński: *Polnische Literatur der Gegenwart 1976-2020. Führer für eine deutschsprachige Leserschaft* ("Współczesna literatura polska 1976-2020. Przewodnik dla niemieckojęzycznego czytelnika"). Dr hab. Thaidigsmann opiekuje się studentami, którzy w ramach wymiany erasmusowej wyjeżdżają do ośrodków sławistycznych w Europie Środkowowschodniej (w tym również do Poznania).

dr Aleksandra Wieczorkiewicz

**NIBYLANDIE. LITERATURA DLA DZIECI W TŁUMACZENIU
(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz.)**

Literatura dziecięca to przedziwna kraina, której mapa leży u progu każdej czytelnicej wyobraźni. Jej arcydzieła, wchodzące w skład światowej klasyki dla najmłodszych – książki łączące fantazję z rzeczywistością, humor i nonsens z liryzmem, a inwencję językową z filozofią – stają się wyzwaniem translatorskim, które od lat fascynują i pociągają tłumaczy. Fakultet jest propozycją ponownego odwiedzenia lekturowych krain dzieciństwa – Nibylandii, Szmaragdowych Miast, Tajemniczych Ogrodów, Stumilowych Lasów i Zielonych Wzgórz – lecz tym razem w oryginale, by nie tylko rozpoznać dawne światy w obcym języku, lecz również podjąć próbę ich transferu do polszczyzny. W ramach konwersatorium – zajęć warsztatowych, skoncentrowanych na wyrabianiu i doskonaleniu praktycznych umiejętności tłumaczenia tekstów kierowanych do dzieci – Studenci i Studentki poznają literaturę anglojęzyczną w dziełach jej wybitnych twórców, takich jak m.in. James Matthew Barrie, Frances Hodgson Burnett, Lewis Carroll, Roald Dahl, Alan Alexander Milne, Lucy Maud Montgomery, Beatrix Potter czy Mark Twain. Spotkają się również z podstawowymi problemami tłumaczenia literatury dla najmłodszych (korelacją tekstu z ilustracjami, humorem, gramami językowymi, dwuadresowością narracji, jej intertekstualnością, kwestią adaptacji oraz problemem tworzenia nowego przekładu wobec tłumaczeń „kanonicznych”) w praktyce – na konkretnych próbkach przekładów literackich przygotowywanych przez uczestniczki i uczestników zajęć. Istotnym aspektem zajęć będzie również twórcze omówienie tłumaczeń studenckich, a także włączenie w dyskusję perspektywy istniejących polskich przekładów anglojęzycznej klasyki.

Dr hab. Christian Zehnder

**„Privatdozent” na Uniwersytecie we Fryburgu, na sławistyce i studiach komparatystycznych
AKTYWIZM I ESTETYKA W POEZJI POLSKIEJ XIX-XXI WIEKU
(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz.)**

Zajęcia w formie zdalnej – PONIEDZIAŁEK 17:00-18:30

Fakultet przeznaczony dla studentów licencjackich i magisterskich studiów polonistycznych i sławistycznych. Zajęcia poświęcone będą problematyce aktywizmu (i jej literacko-krytycznej reprezentacji) w twórczości polskich poetów romantycznych (przede wszystkim Mickiewicza i Norwida) oraz jej recepcji i przetworzeniu w piśmarstwie krytycznoliterackim Stanisława Brzozowskiego, w wierszach i wypowiedziach dyskursywnych poetów wojny i okupacji (przede wszystkim Jerzy Liebert i Tadeusz Gajcy), a wreszcie w poezji polskiej po 1945 roku i w liryce najnowszej (Tomasz Bąk, Konrad Góra, Kira Pietrek). Aktywizm będziemy rozpatrywać nie tyle jako zjawisko „pozaliterackie”, podejrzanie ideologiczne, ile jako czynnik estetyczny, który samą poezję i refleksję nad nią zamienia w pole działania.

dr Olga Ziółkowska

WYBRANE PROBLEMY WYDAWANIA TEKSTÓW DAWNYCH

(konwersatorium fakultatywne, II sem., 30 godz.)

Zajęcia będą miały charakter przede wszystkim praktyczny, warsztatowy. W cyklu spotkań poruszone zostaną wybrane zagadnienia związane z wydawaniem tekstów dawnych, głównie pochodzących z okresu polskiego średniowiecza. Pochylimy się nad rękopisami i spróbujemy odszyfrować zapisane tam znaki. Omówimy zagadnienia związane m.in. z alografami, interpunkcją, wielkimi i małymi literami, różnymi krojami pisma, skreśleniami, wytłuszczeniami, inicjałami, uszkodzeniami fizycznymi tekstu. Przybliżymy sobie niektóre problemy związane z przygotowaniem do druku transliteracji oraz transkrypcji, a także aparatu krytycznego. Przyjrzymy się wybranym wydaniom tekstów dawnych, elektronicznym i tradycyjnym. Poszukamy wspólnie ich wad i zalet z punktu widzenia różnych typów użytkowników danych edycji.

ZACHĘCAMY RÓWNIEŻ DO UDZIAŁU W ZAJĘCIACH FAKULTATYWNYCH OFEROWANYCH PRZEZ

- **INSTYTUT FILOLOGII SŁOWIAŃSKIEJ:**

SUBIEKTYWNA HISTORIA KINA BUŁGARSKIEGO

NAZWISKO PROWADZĄCEGO: prof. UAM dr hab. Wojciech Józwiak

LICZBA GODZIN: 60 (semestr zimowy – 30, semestr letni – 30)

Zajęcia mają na celu zapoznanie studentów z historią bułgarskiej kinematografii od końca lat pięćdziesiątych XX wieku do współczesności. Prezentowane podczas zajęć filmy pozwalają ukazać najważniejsze momenty w rozwoju kina bułgarskiego, charakterystyczne zjawiska i motywy, podkreślające specyfikę kulturowo-polityczną regionu, a także ilustrujące związki kina bułgarskiego z filmem europejskim i światowym.

PRAWOSŁAWIE – DOKTRYNA, KULTURA, RELACJE MIĘDZYWYZNANIOWE

NAZWISKO PROWADZĄCEGO: prof. UAM dr hab. Marzanna Kuczyńska

LICZBA GODZIN: 30, semestr letni

Przedmiot jest zwięzłym wprowadzeniem do historii i charakterystyki prawosławia od początku do współczesności. Prezentuje definicje oraz znaczenia pojęcia „prawosławie”, krótki rys historyczny oraz teologiczny, kalendarze, ważne święta (12), tradycje kulturowe (języki, alfabety), kontakty wewnątrzprawosławne i międzywyznaniowe. Wśród głównych celów, oprócz systematyzacji wiedzy, znajduje się uświadomienie, że nie istnieje „jedno” prawosławie, które można utożsamiać z jakimkolwiek Kościołem lokalnym. Przy zasadniczej wspólnocie credo czy sakramentologii, jest to zjawisko zróżnicowane historycznie, geograficznie, kulturowo i obyczajowo. Poszczególne Kościoły mogą być wspólnotami ogólnopaństwowymi lub mniejszościowymi (Polska, Czechy, Słowacja, Chorwacja, Francja, Anglia, Niemcy, USA i in.). Posiadać status samodzielności (autokefalia), podległości lub samodzielności niekanonicznej (np. Macedonia). Żyć w porozumieniu (np. Rosja-Serbia) lub w konflikcie (np. obecnie Grecja, Ukraina, Rosja). Utrzymywać różne stosunki z władzą polityczną (tzw. symfonia lub rozdział). Zawiązywać zróżnicowane relacje z Kościołami innych wyznań (katolicyzm, protestantyzm, unia) - w tym tzw. „grzech ekumenizmu”.

Wykład kierowany jest zarówno do osób, które chciałyby zapoznać się z podstawową problematyką prawosławia, jak i pogłębić posiadaną wiedzę.

NUMIZMATYCZNIE O POLITYCE, LITERATURZE I SZTUCE

NAZWISKO PROWADZĄCEGO: prof. UAM dr hab. Wojciech Józwiak

LICZBA GODZIN: 30 semestr letni

Celem zajęć jest zaznajomienie studentów z podstawowymi pojęciami dotyczącymi numizmatyki oraz ukształtowanie wiedzy dotyczącej formujących się na przestrzeni wieków mechanizmów kreowania przez państwo (władzę) pamięci zbiorowej i kulturowej za pomocą emitowanych walorów numizmatycznych ukazywanych jako medium komunikacji pomiędzy emitentem a społeczeństwem.

LANGUAGE AND CULTURE CLASH

NAZWISKO PROWADZĄCEGO: **prof. Danko Šipka**

LICZBA GODZIN: 60 zajęcia online semestr letni

This course does not require any previous knowledge of a foreign language or culture. Students will complete course projects using the material of their cultures of interest (the language they are taking interest in, including English and Polish). This course focuses on the following topics in linguistics and cross-cultural communication: cultural norms, cultural conceptualizations, cultural scripts (as linguistic concepts), equivalence, linguistic communication failures. While emphasizing hands-on analysis, this course will also familiarize its participants with the basic concepts in the fields of cross-cultural linguistics and cross-cultural psychology.

- **INSTYTUT FILOLOGII KLASYCZNEJ:**

- **INSTYTUT FILMU, MEDIÓW I SZTUK WIZUALNYCH:**